

Oproep tot écht evidence-based onderwijsbeleid

We weten al jaren dat veel goedbedoelde interventies voor kansarme leerlingen niet goed onderzocht worden of niet leiden tot meetbare, positieve effecten. Hoe kunnen we veranderingen in het onderwijsveld bewerkstelligen die zullen leiden tot daadwerkelijke evidence-based doorbraken voor meer kansengelijkheid?

DOOR ANNE KIELMAN EN BOWEN PAULLE

Het verbeteren van de onderwijsprestaties en levenskansen van (sociaaleconomisch) achtergestelde leerlingen is in Nederland de afgelopen jaren steeds meer een beleidsprioriteit geworden.

Gemotiveerd door indicaties over toenemende ongelijkheid in het onderwijs zoeken beleidsmakers en onderwijsbestuurders voortdurend naar schaalbare interventies die (de meest) maatschappelijk kwetsbare jongeren in onze samenleving vooruit kunnen helpen. Volgens velen is dit hét moment om tot onderwijshervormingen te komen die daadwerkelijk zoden aan de dijk kunnen zetten. Wanneer noemen we een interventie 'evidence-based'? Wat zijn effectieve onderwijsinterventies en wat is nodig om die succesvol op te schalen?

Evidence-based?

Er wordt inmiddels door talloze (commerciële en niet-commerciële) organisaties geclaimd dat hun interventies 'evidence-based' zouden zijn. Maar wanneer categoriseren we een interventie eigenlijk als zijnde 'evidence-based'? Randomized Controlled Trials (RCT's) zijn de gouden standaard voor het evalueren van programma's. Een 'treatment-groep' wordt vergeleken met een overeenkomstige 'controle-groep', zoals gebeurt bij het testen van medicijnen en vaccinaties. In het onderwijsveld wordt helaas weinig gebruik

gemaakt van wetenschappelijke en onafhankelijke evaluaties, en zeker niet van RCT-onderzoek.

'Evidence-based' mag geen loze term worden. Echter, er zijn grote beleidsveranderingen nodig om te zorgen dat het onderwijsveld adequaat kan definiëren welke interventies succesvol zijn. Laten we beginnen met een duidelijk nationaal beleidskader om het kaf van het koren te scheiden, net als in andere landen. Daar bestaat doelgericht beleid over het uitgeven van financiële middelen aan bepaalde (daadwerkelijk evidence-based) interventies, vooral aan kansarme leerlingen.

De beginselen in Nederland van een dergelijke beweging zijn wel bijvoorbeeld te zien in het nieuwe programma van Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek, onderdeel van het Ministerie van OCW. In het programma 'Effectmeting Kansrijke Interventies in PO en VO' wordt RCT-onderzoek naar onderwijsinterventies gedaan.

High Dosage Tutoring in Nederland

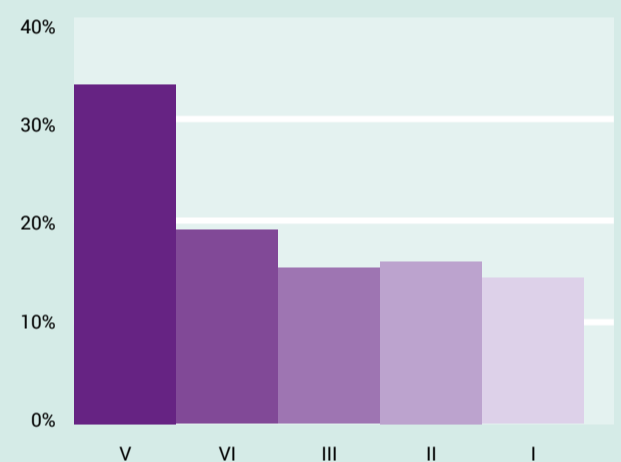
Sinds 2017 voert Stichting The Bridge de evidence-based methode van High Dosage Tutoring uit. Bridge High Dosage Tutoring (Bridge HDT) is een voorbeeld van een evidence-based interventie die internationaal en in Nederland onderzocht is middels RCT's. De interventie is dan ook geselecteerd als een van de kansrijke interventies

RCT-onderzoek naar HDT in Nederland

Leerlingen uit groep 7 van vijf basisscholen in Amsterdam Zuidoost met een V, IV of III-score op de Cito Rekenen/wiskunde kregen één schooljaar lang Bridge High Dosage Tutoring voor 5 uur per week in opdracht van de Gemeente Amsterdam. Het RCT-onderzoek laat zeer substantiële effecten zien op de rekenprestaties van de deelnemers, namelijk effecten in de orde van 0.6 populatie standaarddeviaties (SD). Interventies met een effectgrootte van deze orde van grootte zijn zeer zeldzaam in onderwijscontexten. 0.6 SD betekent een gemiddelde groei van een V naar een IV score op de Cito Rekenen/wiskunde van een leerling. Met dergelijke effecten kunnen belangrijke beleidsdoelen worden gerealiseerd. Dit zou betekenen dat - als HDT succesvol zou worden opgeschaald naar bijvoorbeeld alle basisscholen in Amsterdam Zuidoost - de oververtegenwoordiging van laag presterende leerlingen in vergelijking met de rest van de stad binnen een jaar zou kunnen worden weggewerkt, zoals weergegeven in de staafdiagrammen. Voor meer informatie en het gehele onderzoeksrapport zie: tinyurl.com/3ncha9yn.

AMSTERDAM ZUIDOOST

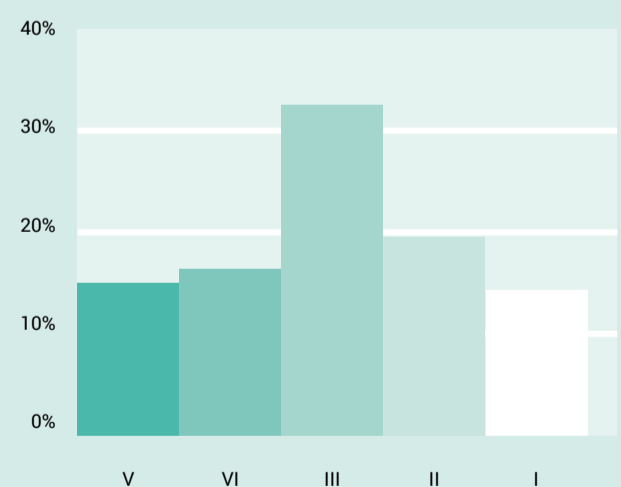
Situatie zonder inzet van Bridge HDT

Percentage leerlingen eind basisschool (Y-as) in één van de vijf niveaugroepen (X-as) van het Cito-LVS voor Rekenen-Wiskunde, lopend van laag (V: laagste 20%) naar hoog (I: hoogste 20%) presterende leerlingen.

PROJECT AMSTERDAM ZUIDOOST

Situatie met inzet van Bridge HDT

Indien HDT gegeven wordt aan de laagst presterende leerlingen (niveaugroepen V, IV) bij de gevonden effectgrootte (0.6 SD).

in bovenstaande effectmeting. We zullen hier HDT gebruiken om te illustreren hoe een evidence-based interventie eruit kan zien en wat RCT-onderzoek voor resultaten kan genereren. HDT is bedoeld voor leerlingen in het basisonderwijs of voortgezet onderwijs die op weg zijn naar het praktijkonderwijs of vmbo of al op dit niveau zitten. HDT houdt kortgezegd in dat leerlingen een jaar lang onder schooltijd twee tot vijf uur per week extra maatwerkgerichte ondersteuning van een tutor krijgen in een vaste een-op-twee-setting op het gebied van rekenen en sociaal-emotioneel leren. Daarnaast onderhouden de tutores (twee) wekelijks telefonisch contact met de ouders/verzorgers. De tutores zijn in dienst van The Bridge en worden zelf opgeleid. Elk project heeft een Site Director (projectleider) die de tutores constant traint en begeleidt en nauw contact heeft met het schoolpersoneel. De methode steunt op sterke relaties en is een verlengstuk binnen de school. The Bridge werkt onder andere samen met de Gelijke Kansen Alliantie, verschillende gemeenten en schoolbesturen.

Onder leiding van Jurgen Tijms van de Universiteit van Amsterdam en Joppe de Ree van de Erasmus Universiteit Rotterdam is door middel van (voornamelijk) RCT-onderzoek Bridge HDT in Nederland onderzocht. In vergelijking met andere interventies in het onderwijsveld zijn de effecten van HDT zeer substantieel. In het kader zijn de RCT-onderzoeksresultaten te vinden uit het basisonderwijs in Amsterdam Zuidoost. Met eerstejaars in het voortgezet onderwijs (vmbo en praktijkonderwijs) zijn vergelijkbare resultaten gevonden.

"We hopen dat HDT als inspiratie kan fungeren."

Onderwijs als gelijkmaker

Ongelijkheid in het onderwijs is een hardnekkig en urgent probleem. Uiteindelijk is niemand hierbij gebaat. Denk bijvoorbeeld aan de effecten van een steeds ongelijker onderwijssysteem op arbeidsmarktparticipatie, criminaliteit en welzijn. Een van de beste manieren om de kansengelijkheid in het onderwijs substantieel te verbeteren is om de condities te scheppen waarbij bewezen effectieve interventies voor kwetsbare leerlingen opgeschaald kunnen worden. We hopen dat HDT als inspiratie kan fungeren. Als we willen dat onderwijs weer de grote gelijkmaker wordt, is wetenschappelijk gefundeerd onderwijsbeleid van essentieel en collectief belang. Investeringsmoeten dus gaan naar effectief bewezen onderwijsinterventies. Dit is nog eens extra van belang aangezien het luxe tijdperk met veel beschikbare onderwijsbudgetten binnenkort voorbij zal zijn.

Tutores gezocht!

Bridge HDT kan alleen opgeschaald worden met voldoende enthousiaste tutores die een maatschappelijke bijdrage willen leveren als parttime of fulltime tutor. Onze tutores worden binnen de organisatie opgeleid en getraind. Een specifieke vooropleiding of ervaring is niet nodig, wel een groot hart voor onze leerlingen en een hoge dosis motivatie om te willen leren en nieuwe ervaringen op te doen. We zoeken nog een aantal tutores - momenteel omgeving Amsterdam, Zaandam en Gouda - met start op korte termijn. Ga voor de aanmelding en vacatures naar: <https://tbli.nl/onderwijsheld-woorden/> of mail naar info@tbli.nl.

BESTRIJD ONRECHT MET JOUW KLAS

van 20 november tot aan de kerstvakantie

Overal ter wereld klimt deze winter jong en oud in de pen. Ze schrijven brieven aan koningen, presidenten en ministers. Ze vragen om de vrijlating van mensen die gevangenzitten omdat ze een grote mond hadden of discriminatie tegen wilden gaan. Ze schrijven opbeurende woorden en tekenen kaarten. Zo steunen ze mensen die groot onrecht is aangedaan.

DOE OOK MEE

Schrijf en teken met jouw klas voor mensen die onze steun hard nodig hebben tijdens Amnesty's **Write for Rights**.

Bestel nu alvast het schrijfpakket met materialen voor primair en voortgezet onderwijs of mbo op amnesty.nl/scholen.

Bestel **NU** het gratis **Write for Rights-pakket!**

AMNESTY INTERNATIONAL